

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

POTRAWA i POTRAW

◆ ◆ ◆
O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

To nie tak jak z rodzynką i rodzynkiem czy cytatem i cytata – każdy z wyrazów zawartych w tytule co innego oznacza i od czego innego pochodzi.

POTRAWA to inaczej ‘danie’, czyli ‘odpowiednio przyrządzone jedzenie stanowiące składnik posiłków’. POTRAWA pochodzi od staropolskiego, od trzech wieków nieużywanego już czasownika POTRAWIĆ. POTRAWIĆ nie znaczyło „parę razy strawić sobie pożywienie” (jak można by sądzić, patrząc na budowę słowotwórczą tego czasownika, podobną do takich czasowników, jak pojeść, pobiegać czy pohulać), tylko oznaczało najpierw ‘stracić, roztrwonić’, a później ‘zużyć’. Pierwotnie POTRAWA było to ‘to, co się zużyje (przy jedzeniu czy przez zjedzenie)’. Dopiero z tego znaczenia ewoluowały kolejne: ‘pasza dla bydła – siano pomieszczone ze słomą’, ‘pastwisko’, wreszcie ogólnie ‘pożywienie, pokarm’, a w końcu ‘odpowiednio przyrządzone pożywienie; danie’. POTRAW to ‘to, co odrośnie po trawie (skoszonej na siano)’, czyli albo ‘trawa wyrastająca powtórnie po koszeniu’, albo ‘drugi pokos; siano z drugiego pokosu’. POTRAW pochodzi bowiem od wyrażenia PO TRAWIE i etymologicznie nie wiąże się ani z potrawą, ani z trawieniem.